

// :

// :

..

:

.

...

.

.

.

:

.

.

.«[]

»

-

...

»

.«[]

»

»

.«[]

.

.«[]

[]

»

...

.«

:

...

..

-

...

[]

-

-

»

«

:
 .« []
 [] []
 (/):
 » []
 » «
 .«
 () () »
 :
 .« []
 []
 () () () () () :
 () () :
 (/): ... () ()
 (/):

(/):

--

(/):

:

(/):

(/)

(/):

(/):

(/):

([]) ([]) ([])
([]) ([])

(/):

--

(/):

-

-

() () () ()

(/).

(/):

()

--

:

(/)

(/):

(/):

:

(/)

(/):

()

()

(/):

(/):

:

(/)

(/):

()

:

([]) ([]) ([]) ([])
([])

() ()

(/):

-
--

(/):

(/):

(/):

--

الكلية

:

(/)

!

(/)

(/):

(/):

(/):

--

...
(/):

-
»

.«[]

()()

... ()()

...

(/):

...
»
() «[]
(/): []
-
() ()
(/):
:
(/)
(/)
(/): (/):

(/) : () () ()

(/) :

(/) :

() ()

()

(/) :

(/) :

...

...

...

(/):

(/)
!

(/):

(/):

(/):

(/)

(/):

(/):

(/):

()

:

(/)

(/):

(/):

(/):

(/):

()

()

(/):

:

-

شکل

(/):

:

-

شکل

(/):

-

/ : (-

/ : (-

/ : (-

/ : (-

/ : (: : ()

Gaston Esnault,(Metaphores occidentales):p:31

/ : (/ : (: :

/ : (: : (: :

/ : (: : ()

/ : (: : (: :

/ : (: : (: :

: (: : / : (: :

: (: : / : (: :

: (: : / : (: :

... : [] ... : (

... : [] -

... () : []

... : []

... : []

... : () () []

... : []

... : []

... : []

... : (

تصاویر استعاری حزن‌انگیز در مراثی شریف رضی

حامد صدقی^۱، نرگس انصاری^۲

شریف رضی تصویرپردازی هنرمند و خلاق است که قلم را همچون قلم مونقاش به دست می‌گیرد و با کمک انواع تصاویر شعری و بخصوص تصاویر بیانی تابلوهایی زیبا از سیمای درونی و احساسات و تفکراتش ترسیم می‌کند، و تلاش دارد شعر خود را از افتادن در ورطهٔ تکلف و تصنع برهاند. در میان مراثی سید قصیده‌ای را نمی‌توان یافت که در آن، انواع تصاویر تشبیهی و یا استعاری و ... به کار گرفته نشده باشد و این بدان دلیل است که او مجاز را بالاتر از حقیقت می‌داند. البته این تصاویر تنها برای زیبایی کلام و نیکو نمودن تصویر کلی شاعر چاشنی سخن نمی‌شود، بلکه برای نزدیک و ملموس کردن معنی در ذهن شنونده و یاری کردن او در تجسم امور معنوی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

در این مقاله به دنبال آنیم تا با تحلیل مراثی شریف رضی انواع تصاویر استعاری و دلایل بکارگیری آنها را در اشعار او مورد بررسی قرار دهیم. این نوع تصویر بر پایه های تشخیص و تجسیم استوار شده است و شاعر با کمک گرفتن از آن تابلوهای بلاغی زیبایی خلق می‌کند که بخشی از آن، امور معنوی چون: روزگار، مرگ، بخشش، غم و اندوه و ... را در چارچوب تصویر استعاری بررسی می‌کند، و بخشی دیگر نیز برای ملموس کردن امور حسّی و واضحتر و دقیقتر ساختن تصویر آنها در ذهن مخاطب، این امور محسوس را در قالب استعاره به تصویر می‌کشد. در پایان بحث نیز به تحلیل نقش استعاره در ترسیم احساسات و افکار شاعر پرداخته‌ایم.

واژگان کلیدی: شریف رضی، استعاره، رثا، تصویر شعری

۱. دانشیار دانشگاه تربیت معلم تهران

۲. کارشناس ارشد ادبیات عرب